

علوم غزته سي

العدد - ١٦

قدرت سیاسی در دولت اسلامی

دولت اسلامی ده قدرت سیاسی جسمانی می روحانی می
مطلق می مقید می و اساس قانون احکام الهی می .
بومسئله آیروجه و بمشقه بردرسدر بودر سی اسلامک
بدایتندن طوتدیرارق مطالعه ایتملی در یوقسه اورودیالی
مؤلفلرک اورودیازده ماحیه دموجود حور حکوماته قیاساً

محاکمه ایدشاری غلطات تحدیث ایتشدر .

شاطوریاوند سرای سلطانی بی شریه وصف ایدر

۱ محبسار وزندانلر آره سنده برده سرای واردر که

قلعه ابارتدر اوقلعه ده برناظر مقدس کمال تقید و اهما

ایله یورجاق واسل ظلم تهملرینی حافظدر صارارمش

بالمومی به دوشش عابدلر اطراف معبدنده لایق قطع طواف

ایدرد و دونوب اوصنه سجده ایلر اوعابدلری اوصنه

نیک و قربان اولمقدن آزاد ایده جک برفدییه یوقدر

جمله سی قدرت قضای بی امانه منجذبدر پیلانلر

چشم سحاری قوش شکار ایتدیگی کی سلطان متبک

کوزلری دخی جمله عبیدینی جازبدر ۲

شاطوریاوند مادام که بویه قلم چالار اهل سیاست می

عداولنور . یوق . کاتب در شاعر در . بویه مباله

اوروپا عقلا سنجه دخی بی معنا قضایای شرعیه در .

آنحق بز عو حصون ایدل مونتسکیویه باقلم که

عو حصونک اسلام حکومتنه دائر بیانی و مونتسکیونک مطلقا

پولیتیکه اوزرینه تبیانی آوروپا افکارنه حاکم در .

بریتہ کورہ اسلام دولتندہ فقط قدرت عکریہ دہ
استبداد و اطلاق وارد

دیکرینک ذہابنجہ قدرت سیاسیہ اسلامیہ اور پادہ معلوم
قدرت رهبانیہ دن عبارتدر سلطان خلیفہ رسول اللہ در
پیغمبر پوستاندہ اوتوروب حکومت جسمانیہ و روحانیہ
حاضر در قانون حکومت احکام الہیہ دن عبارتدر .

شواہکی حاکمک ایکسینک دخی حکمرندہ نیچہ خیالات
تاریخیہ وارد .

محمد فی الواقع بن مسلمان اولدیفم حالده مسلمانن دن دخی
پادشاهہ خلیفہ دیند یکنی ایشیدہ رک بیورم لکن بولقبک
اجنبیلرکی برمعنای تقدیس و حکومت روحانیہ اکلامادم
نیچون اکلامادم اشته بیان ایدہیم هپ اهل سنت
یلور وقلیم ایدرک پیغمبر (علیه الصلاة والسلام)
مسلماننرہ بررئیس یعنی کندینہ بروکیل تعیین بیورمیه زق
وفات ایتدی وبررئیس تعییننی جمهوریت اصولنہ
اولدیفنہ کی انتخابہ حوالہ بیوردی . اولہ ایسہ هانی نردہ

خلیفہ رسول اللہ .. ابوبکر (رضی اللہ عنہ) اختیار اصحاب
 ایدہ تعیین قلندی واقعا اولوقت اصحاب اکا خلیفہ
 رسول اللہ دیدیلر لکن تقدیس ایچون می یوقسه
 اسلام اماملرینه بر عنوان اختراعی ایچون می
 ظن ایتم . چونکہ بولقب حضرتک بعد التعیین
 المش اولدینی بر عنوان اولمایوب زمان حیات نبی^(عم)
 دخی حامل ایدی یعنی وقت سعادتده برقاچ خدمتده
 پیغمبر(عم) آنی کندی رینه وکیل براقدینی ایچون
 اولوقت خلیفہ رسول اللہ دیمشیدی کہ قائم مقام معائنہ
 او خدمت لایسه کتب حدیثده مفصل اولدینی و جہلہ
 جسمانی خدمت لردن ایدی ایمدی خلیفہ رسول اللہ
 مناسی قطعا رسالت و وحی ده قائم مقامق اشار
 ایدرمی . اگر خلیفہ اطلاق تقدیس ایچون اولایک
 یا حضرت عمرہ (رضی اللہ عنہ) نیچون خلیفہ رسول اللہ
 دیمدی . اوت دیمدی . اشته تہذیب الاسما
 و دیگر کتابلرده مصرع دیرکہ عمر (رضی) مقام امامتہ
 کچدیکندہ اکا خلیفہ خلیفہ رسول اللہ دیدیلر

سن اوقت حاضر اولایدك شوا خلیفه خلیفه رسول الله
 لقبندن عمر ابوبکره خلف اولشن یعنی آندن صکره
 کلمش معناسندن بشقه نه آکلایا بیلورایدك .
 وبوزمانه ده یتیشه ایدك سلطان عبدالعزیزه خلیفه
 دیندکده عبدالمجیدك خلفی معناسندن بشقه نه مال
 آکلایاجق ایدك . بن مسئلہی اسندن شرح ایتمک
 صد دنده یم الکرشن شرارنک ومداحلرک پادشاهله
 طاقد قلی القا بده معنا آرایه جق اولورساك شهنشاه
 عالم مالک رقاب الامم قبیلندن بولورساك .
 بجش برده شویله طوقالم . برآدمه خلیفه دیندی مک
 خیرلی خلیفه وشرلی خلیفه معنالرینه محتمل . عرب ده
 ولد صالحی قالدی معناسنده بقی منه خلف دیندی کی
 ولد شریری قالدی مقامنده دخی بقی منه خلف دینه بیلور
 کی فلان خلیفه در اما باقلم خیر خلیفه می شریری
خلیفه دن خیر معناسی بیه استفاده اولتماز ایکن یامعصوم
 ومقدس ومعزز کی برمعنا نه دن آکلاشلون
 امامت اسلامیه نک حکومت روحانیه اولدیفنه خلیفه لقبی

فصل سند اولسون . لغتہ بوید . اصطلاحہ دہ کچہ لم
 واقعا ابوبکر و عمر و عثمان و علی یہ (رضوان اللہ علیہم)
 خلفاء دیدیلر سلاطین امویہ و عباسیہ یہ دخی خلفاء
 دیدیلر . فقط ہر عصر مؤلفری ولحد و انسائلی خلافت
 ایکی یہ تقسیم ایدوب خلافت کاملہ و خلافت غیر کاملہ
 تعبیرلرینی اصلاح ایتدیلر حتی ائمہ اربعہ یہ خلفاء
 راشدین و بعضا کاملین دیدیلر دیگر خلفاء یی اولہ
 تلقیب ایتدیلر می دیمک کہ اصطلاحہ دہ دخی خلفاء
 دیندیکی حالہ دہ رشد و کمال کچہ بروصفہ مقید اولمادجہ
 خیر و صلاح معناسی آکلا شمایور . اگر مسئلہ
 بوید بنم شرح ایتدیکم کی اولماق فرض اولنورسہ امویہ
 و عباسیہ یہ و دیگرانہ خلفاء دیمک کی الخلافۃ
 بعدی ثنوں سنتہ ثم یصیر ملکا عضوضا ۲ حدیث
 شریفہ مخالف اولمازی ایدی . شرح عقائدہ دخی مراجعت
 ایتدم بوحدیثہ کی خلافتی خلافت کاملہ ایلہ شرح
 ایدیور . لامارتین یکی کندی مونتکیو روحنی کورسہ
 خبر ویرسون کہ برزہ پادشاہ تقدیس معنالی خلیفہ ایلہ

مقدس دکلدر "ملک عضو" در "ملک عضو"
 ملکه عدالت اید عضو و ظالم وصفی ازاله حالیش
 اویله برملت که کلان پادشاهلریه ملک عضو دیمکه وایانغه
 دینجه مجبور و مکلف بولنه یورلر اویله ملت نزدنده پادشاهلری
 مقدس "در دیمک کولنج اولمازنی . بنارعلیه پادشاهه
 حاکم روحانی پاپا کی باقی و حکومت اسلامی بی احکام
 الهیه صرفه اوزره مؤسس بر حکومت روحانیه کی مطالبه
 ایتمک عبث قالمازنی . باقیلز خیرخواهزلران اولان فرنک
 محصللریه "اسلام دولتی موجود اولان خلافت مقدسه
 اعتقادنی بوزمیه رق قونستسیونه صوئق نه کیفیتله
 اوله بیدجکله "دارکجه وکوندز صرف افکار ایدیورلر بواکله
 بیپوده و نافله اولمازنی . امان شورنک مترجملری
 و محصللری آرپولده صرف افکار ایده ایده و خیرخواهلق
 فلنیلیم یازه یازده صاقین اسلامه خلافت مقدسه فکر
 صورتماسونلر . لکن قورقولماز . قرق ییلق یانے کاذب
 اولامیان برملت ایچنده بیگ ییلق ملک عضو زصل
 خلیفه مقدسه اولور یا لکزه عدالت ایدره عادل اولور

اثبات محتاج اولیان مسائلند که بری پادشاه اولیغ
 حالده مقامک بر عنوان معینه صاحب اولق خصوصی
 اسلامده یوغیدی برنجی رئیس ملت انتخاب ایدی
 و خلیفه لقبیه ملت تلقیب ایدی ایکنی حضرت عمر
 کلدی آکاده خلیفه خلیفه رسول الله لقبی ملت ویردی
 صکره دن بولقب سویلمکه اوزون اولدیغچون امیر المؤمنین
 لقبی ملت طاقدی . تهذیب ده امام نووی (رح)
 یازدی که ^۱ عمر امیر المؤمنین تسمیه قلنان برنجی ناند
 بولقب ایله عدی بن حاتم و ولید بن ربیعہ عراقدن
 وفود لرنده آنی تلقیب ایتدیلر بعض ذات دیدی که
 مغیره بن شعبه تسمیه ایدی بعض آخر دیدی که
 عمر برکون ناسه ^۲ انتم المؤمنون وانا امیرکم دیشدی
 تحسین اولوب او یله تسمیه اولندی . بولقب دن اول
 عمره ^۳ خلیفه خلیفه رسول الله ^۴ دینور ایدی اوزون
 اولدیغچون بو تعبیر دن عدول اولوب امیر المؤمنین دیندی
 بوز نطق دن مراد مز شو خطایی دخی تصحیح ایتکدر که
 حضرت عمر ک خلیفه لقبیه برده امیر المؤمنین ضم ایدلک

دیونقل ایدر لر اشته یا کلتش اولدیفنی تیین ایتدی .
 اسلامده خلافت مقدسه و حکومت روحانیه اولماریفنی
 اوروپا یلردن موسیو اوپپینی فرق ایتدی و جلد اوله
 اثبات دخی ایتدی

خلافت کلمه نك معناسی ولسان شرعی ده قوت استمالی
 و اسلام اساسنده اختیار اولنان و رئیس به الاختیار اطاعت
 و اورئیس به الاختیار تلقیب اصولی آکلاشلایه آرتق
 کمال جسارتله و بلا ترد حکم ایدوز که خلیفه امام
 پادشاه حاصل هر نه نام و عنوان ایله اولور سه اولسون
 هیچ بری پیغمبرك قائم مقامی یا وکیلی دکلدر ؟ پادشاه
 پیغمبر پوستنده او تورایور ؟ مقوله جاهل سوزی در بر اصل
 شرعی به مستند دکلدر . ریاسته کچدیکنده پیغمبره
 وکالت معناسی خلفاء راشدینك بیله خاطر لرینه
 کلمدی (نرده قالدی که صکره دن کلان سموکلوره)
 حتی ابوبکر امام اولدیفنده منبر نبی به (عم) صعود
 ایلد که ذات رسالتیناهی نك با صمشت اولدیفنی قدمه دن

بر درجه اشاغی ده طورری حضرت عمر برایاق دهها
اشاغی ایندی حضرت عثمان بر قدم یوقاری چیقدی
هان زده پیغمبره خلافت درجه کی . .

اوت کتب عقانده سلطان جمعه وعیدین نمازین
اقامه ایده جک ۲۱ مسله سی بولندیفندن بورادت
حکومت روحانیه فهم اولنور دیو براعتراض وارد اولر بلور
بوکا جواب ایسه پک قولای . عجا جمعه وعیدین
نمازلی محضا نماز اولدیغیچون می اذن سلطانیه توقیف
اولندی (اولیه ایسه دیکر نمازلیر نیچون اذن سلطانیه
اقامه اولنمایور) یوقسه بو نمازلیر حکومتک سیاسة
متنبه بولماسی لازم کله جلی براجمتاع عظیمه توقف
ایتدیکیچون می اذینه توقف ایتدی . البته شق ثانی در
حتی براجمتاع عظیم خریستیان قرال وظالم اداره سنده
بولنان مملکتدرده دخی اذن حکومتده عقد اوله بیلدیگی
کتب فقریه ده مصرحدر . عاقل و بالغ جمیع رجال
مسلمانک جمعه وعیدین نمازلیر نیچون اجمتاع عظیمندک

سلطانك خبری اولق مثلا بو اجتماع نزه لره عقد
 اولنه حق و بو جمعیتلرده کیم منبر چیقوب حق نطق ایده جک
 و جماعت نه لر دیه جک و هر کس اورایه نه ایچوت
 و نه صفتله طویلانه حق حکومت مأموری آگاه اولق.
 قضایا سندن حکومت روحانیه اصولی نه دن چیقون
 که بودکلو براجتماع عظیم الکرادن ضابطه توقیف اولمیایدی
 خروج علی السلطان و دیگر اخلاص اسایش ایده جک
 برفته و قوعندن نه طریق اید امین اولنوردی
 یکی سلطان جمعه نماز نه حاضر اولسون و خطبه ده او قوسون
 و امامته ده کچسون ینه حکومت روحانیه آکلا شیلورمی
 حالا حاجیلر کعبه یی طواف ایدر لکن اوکثرینه دلیل دو شر
 ادعیه قرائت ایدر حاجیلرده اکاتبعت ایدر شهادت
 بودیلر حجاج جماعتک حاکم روحانیسی می در پایا لری
 می در حالا اور و پاده مثلا بر چفتلک صاحب صوفی
 خریستان اقشام اوستی میدانه چیقایور اهل بیتی و چفتلک
 عمل و سکنه سی باشنه طویلانیور او دعاء ایدیور هر کس
 آمین دیور واکا مأموم اولایور شهادت بو صوفی ده

نچون حاکم روحانی صفتہ مطالعہ اولنمایور

۱ اسلامده سلطان سلطت تنفیذہ مخصوص بعض امتیازات
حائز اولدیفی جرئتله مطلق التصرفد « دینہ مز .

واقعا اسلامده فقہ اتقنا سنجہ خلیفہ عکبرہ امرور

درسوم و تکالیفی تحصیل ایدر وادارہ نک دیر بعض

شعبہ لرنده تصرف ایدر . لکن شمدی اوروپا دہ

موجود ملت مجلسی حکومت مختلفہ صورتلرنده حاکم

و محکومک حقوق و وظائفی تقابل اصولنه موضوع و نوع

نوع حکومت مختلفہ دن هر برنده سلسلہ مراتب

کمال تدرس و تقیدله منتظم اولماسیہ برابر قرال اولان

شخصه مخصوص ممتنع النقض والتعرض بر طاقم امتیازات

یوق می و بوامتیاز لر کہ تنفیذہ متعلقدر شو حکومت

مختلفہ نک قانونلریه تحت صیانت و کفالتده دکل می

(دیور موسیواوبیسینی) بوکا نظراً (فقہ اسلامیک

برایکی عدده قدر ایندیرمش قاصمش اولدیفی) امتیازات

خلفاءده محسنات یوق می (یازیور موسیایه اوبیسینی)

برده ؟ کتب عقائد و ده امام فسق و جور له
 منزل اولماز منله سی وار سلطان مجازاتدن مصون
 فصل مطلق و مستبد اولماز « کی خاطر برشی کلامی »
 چونکه عزل سلطان منله سی فتنه و اخلاص آسایش
 خوفه مبنی تجویز اولما دینی کتب شرعی ده مصر حد
 یوقسه نیچون جزا حتمی خلع اولما سون که قطعات مختلفه
 مسلمانلردن ال عالم ال صوفی و انک ایا دی طاهره لری
 خلفاء و سلاطین قانلرینه بولاشدی .
 حضرت ابوبکر دن محمد ثانی عشره دك ائمه مسلمین
 اولدقلری مصدق بولنان یتیش ایکی خلفا ر دن برثلثی
 قتل اولندی کوزلری او یولاندر زنداندره چوریدیلاندر
 خلیفه وار . سلاطین عثمانیه اسلافه نسله
 بختیار عدا اولندیلر که « و شاه دن فقط ایکسی
 قتل اولندی . لکن خلع اولناندر و اطاعتدن خرج
 ایدیلندر پکده آز دکل .

آوردیلا مؤلفدر ؟ علیکم بالسمع والطاعة « حدیثدن دخی

بحث ایدوب اسلامك امامه سمع و طاعتہ دینچه مأمور
اولدیفندن امامك فاعل مایشاء اولماسی لازم کله جگنی
ایراد ایدر لر

هیئات . سمع و طاعت حدیثی بزه تحدیث ایدن
بخاری (رح) "امام مطیع شرح اولما دینی حالده سمع
و طاعت یوقدر " حدیثی دخی تخریج ایتدی .

قرآن بیوردی که " اطیعوا الله و اطیعوا الرسول
و ادی الامر منکم " یعنی مطیعلردن اولان امرایه اطاعت
ایدیکز قاضیه بیضادی برآیت کریمه نکه تفهیرنده
قضاة و خلفاء و امرای عکریه صراط مستقیم اوزره
بولندقلری مدتجه سمع و طاعتله امر بیورلدیفنی اینضاح
ایتدی . قاعده اطاعت شیع سمدی نه آچتی افاده
ایدیر دیرکه " قاضیه وزیره اطاعت ایدر وزیره
سلطان سلطان ده شرعه شریعت واسطه سیله
خلق سلطان اطاعت ایدر " واسطه قالفتنجه

اطاعت نرده قالور

بزده خلیفه و امام و سلطان هر نه نام و عنوان ایلر

اولورسه اولسون نه صفتده در . شرع : متکاری در .
 آنک دیکر لدن فرقه برنجی خادم اولمقده در . خدمتی
 تحت انظار عامه ده در چونکه نهی عن المذکر قضیه
 هر بالغ و مکلف اورزینه فرض اولدیغندن شریعتی سوره اعمال
 ایدن خلیفه دخی اولسه نهی اولهنق فرضدر

بناء علی هذا شمدی اوروپا دولتهنده موجود ترتیب
 اهلانک انتخاب ایتدیکی وکیلر حکومتک اعمالنی تحت نظر
 و تفتیشده طوب مباحثه و مطارحه ایتک اصول
 یغی منتخب مبعوثان دلالیه نهی عن المنکر طریق اسلام
 دولته سائر لدن زیاده مناسبدر .

مصر اداره سی اصول مشروعی قبول ایدوب سرباک
 ۱۲۸۴ شوری النواب مجلس کشاد ایلدی استانبولده
 طاریسی باشنه .

صحیحدر که خرج علی السلطان بغی در حته باغیدر

قتل الیه منع میسر اولسون دفع واجبدر
 لکن بغیک حرمتی خلیفه نک مقدسیتی ایچون اولمایوب

نظام و آسایش مملکت اختلا لدن و قایہ ایچوندر

برده بغی نہ دیمک . فتاوی عالمگیریہ ده یازدی کہ

(ترجمہ) ۹ اهل بغی آنردر کہ امام حق علیہنہ بغیر حق

خروج ایدر لر شوید کہ مسلماندر بر امامہ اجتماع ایدوب

آنکہ عرض و مال و جان امنیت حاصل یکن بر طاقم کیمہ لر

او امامک علیہنہ خروج ایتہ لر . باقلم نہ ایچون خروج ایتدیر

تحقیق اولنق لازم کلدر خروجیہ سبب اگر امامک

آنره ایتمش اولدینی بر ظلم ایسه بوصور تده خروج ایدنر

اهل بغی وکلدر امامک ظلمی ترک و اعطاء حقوق

ایتمسی لازم در بویله خارجلر قارشو ناسک امامہ

اعانہ ایتمسی جائز اولماز زیرا بونده ظلمہ اعانہ وارد...

اگر خروجی امامک بر ظلمی سببہ اولما یوب مجرد حق

برنم یدمزده در کبی حق مجرد ادعاسی و منصب و ولایت

دعواسی ایسه بوندر اهل بغی در قتال مقتدر هر کیمہ

فرضدر کہ بویله اهل بغیہ قارشو امام مسلمینہ اعانہ ایبه

اهل بغی لسان صاحب الشرع ایله ملعوندر زیرا

حدیث شریفده ۶ المقتنه نائمة لعن الله من ایقظها

بیورلیشدر اگر بر طاقم کیمه لرا اجتماع ایدوب خروج
 علی الامامه دارُ تکلم و مذاکره ایتدیلرده فقط خروجه عزم
 ایتدیلره امامک آنلره تعرض ایتکه حق یوقدر ۴

بعض اجنبی لر دیرلرکه دولت اسلامی تشریعده عرف^۵
 وارکه *Bon plaisir* بون پذیر دیمک اولوب سلطانک
 اراده سینه سی در بورادن اسلامه بر حکومت کیفیه کیرمشر^۶
 بونده ده غلطات وار . اسلامده بر شریعت وارکه
 آنک فروع و احکامی اصول تحتنده . اصول مقننه سی
 هر نه ایسه سلطانک آنی نسخ و الغاء ایچون تسلط یوقدر
 اصوله تطبیق اولندقدن صکره موقع اجراءیه قونمای مجلس
 مخصوص طرفندن عرض ~~ایستدیلر~~ اولنان احکامه سلطانک
 یالکز دستور العمل یا موجب عمل اولنه کشیده ایتکه
 صلاحیت واردرکه بو کشیده حکم مزبورک موافق اصول اولدیفه
 شماردر . یوقسه اراده سینه دکلدر یغنی حقیقته
 حالا باب علی لساننده یکی پیدا اولان اراده سینه
 تعبیری دخی معنای حقیقیسی قصد اولنمیان تعبیرات

تفخیمیه دن عبارتدر یوقسه اراده اراده شاهانه
اولدیفچون بون سینه اولمایوب محضاً موافق اصول اولدیفچون
سینه وعلیه و حسنه در .

عرف ایسه فرانسه مؤاندرک دیدکلری کی بون پلزیر
یا خود بعضیلرینک دیدیکی کی آزیتزر دیمک اولمایوب
coutumes et lois دن یعنی احکام عرف و عادتدنت

عبارتدر .
شبهه می وارد که اسلامده دولت مونقسکیونک

قوانین مؤسسه و مقرره موجبیه ریاست واحد دیوتعریف
ایتدیلی موناخی صورتی در یوقسه دسپوتیزمی
دکلدر زیرا دسپوتیزمی شرع و قانونسز کند هوی وهوسی

مقتضایه حکومت واحد دن عبارتدر
دولت اسلامیه ده شرع و قانون سلطان و خلیفه دن اعلالدر
حکومت شرع و قانون نامنه در خلیفه شرع و قانونک
کیفیه و اراده سینه استعمال مقتدر اولمایوب آ تقیده
مأورا اولدیفه مصالح عامه بی کوزه درک استعمال ایده جکدر
(کذا فی السیر الکبیر والمملکة) و خلیفه نک عرف و عادت
ایله

وبالجملة رعيه به متعلق تصرف مصلحت منوطدر یعنی عامه
که رعيه نك صلاحه متناسب اولغه موقوفدر

﴿ تصرف الامام على الرعيه منوط بالمصلحة ﴾ (كذا)

في الاشبهه والنظائر) وامامك امرى فقط موافق شرع
اولدینى تقدیره نافذدر ﴿ وامره انما یفقد اذا وافق
الشرع ﴾ (کذا فیہ)

اوروپا مؤلفردن موسیو دُتوردوا به (de Cœlogy)

بومسأ خفی اولمادی یازدی که سلطانک مصلحت عامیه
نظرده صلاحیتی حکم قرآنذن انحراف ایده میجک درجه
بره ائق قوی اعتراض کی وردی ظن اولنه بیلجک شودر که

﴿ سر حکومت اسلامیة نك مبدئى تعریف ای دیورسکز. مبدأ ادیله

منتظم اولقله بتون کون معمول به وباقی اریلق نه دن لازم کلسون
فرانسه ده اوندر دنجی لوی نك اطلاق و توریثی نك مبدئى انتخاب

دولت اصولی دکل می ایدی اسلامده ده انتخاب ایله و نه عن المنکر

نظارت عامه سیه باشلامش لکن صکره دن دسپوتیزمی

اولمامش می ناسن ید واحد مطلق ده اسیر قالماش می

اسارت دکل یانه در قاریجملک بره کورستردکلری اطلاق که

حدائق در ۱۶ علوم غریبه

سلطاندر نیجه جانری قتل و نیجه سنی تسهیم ایتدیلر نیجه خاندانری مصاد
ایلدیلر ۴ بزتوارینک کوستردیلکی قتل و تسهیم و مصادره

ودیکرتجاوزلری انکار و یا اسباب موجب ایرادید تفسیر و تاویل
صدورنه کیرمیه دک بواعراضه برقیصه حق جواب ویریرز . مثلاً
دولت عثمانیه ده قتل و تسهیم و مصادره کیملرک باشلرینه کلمشیدی
وزیرلرک بولک مأمورلرک می یوقسه رعیه دن احاد ناسک می .
افراد رعیه دن هرکیم اولورسه محکمه ده موجود شرع و قانون موجب
محکوم اولوردی . فقط پاشا قیوسی می مأمورلری ک سلاطینک
حکیمه محکوم ایدی بوحکمک سروسی ایسه نه مونتکیویه نه اوبیشینی
خفی قالمادی شویده که برچوقه زمانلر سوردی که پادشاهلر وزیرانی
وسرای طاقنی ایچ اوغلانلرندن انتخاب ایدرلردی بویایچ اوغلانلر
پادشاه کوله لکدن یتشیردی پادشاه کوله لکدن یتشیردی
برپاشایه زاتایغ کوله ایکن نصل متصرف ایسه پاشایا بدقون .
صکره ده اوید متصرف قالوکیدردی حاصله پادشاهک
بومأمورینه نسبتی افندینک کوله نه نسبتی قبیلندن ایدی
لکن اهال شرع و قانوندن بشقه شیده محکوم اولامازدی

۱۷۶۱ خیراندن اقدام بویله اولوردی (ماپعدی کلور)
اوتارینخده سلطان محمود مرحوم برخط ایلدی مصادره یه فلان لغوایتدی